

STEINERSKOLEFORBUNDET

Prof. Dahlsgt.30 0260 OSLO Tlf. 22542540 fax: 22542541 forbundet@steinerskolen.no Bank: 12540501724

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 5.oktober 2009

Høring forslag om å endre bestemmelsene i opplæringsloven og privatskoleloven om delegering av myndighet til bortvisning av elever fra undervisningen.

Departementet begrunner sitt forslag til endringer av reglene med et ønske om å bevare og styrke læreres autoritet. Vi deler departementets motiv og målsetting, men ikke de virkemidlene som man legger opp til i høringsnotatet.

Etter vårt syn er det i hovedsak to forhold som bidrar til å etablere og opprettholde læreres autoritet:

- Høyt kunnskapsnivå, og
- evne til kommunikasjon med elevene,

hvilket vi oppfatter er den egentlige essensen i høringsnotatets sitat fra St.meld. nr 32 (2007-2008). I utgangspunktet og i forhold til disse to forutsetningene vil bortvisning av enkeltelever fra et undervisningsfellesskap snarere fremstå som uttrykk for avmakt overfor en oppstått situasjon i klasserommet, enn som befesting og styrking av autoritet. Et synspunkt som vi her forfekter, kan selvsagt enkelt avvises ved å hevde at man forutsetter et ideelt fungerende system. Det er vi i tilfelle ikke enig i: I det øyeblikket man må vurdere å vise en person bort, har man erkjent at kommunikasjon ikke fungerer, og renonsert i forhold til det ideelle. Da er risikoen for de bråe og irrasjonelle beslutninger – de som er drevet av fortvilelse og frustrasjon i øyeblikket – særlig stor. Nettopp i disse tilfellene er det helt avgjørende at en person med en viss distanse til situasjonen er den som skal fatte beslutningen. En annen løsning innebærer i seg en større risiko for vilkårlige beslutninger.

Vi tror dessuten at den foreslåtte endringen vil føre til et økende antall av konflikter mellom elev og lærer og mellom hjem og skole, og derav et økende antall av klagesaker.

Steinerskolene er derfor uenig i departementets forslag om å åpne for at rektorenes myndighet til å fatte avgjørelse om bortvisning fra undervisningen for inntil en dag kan delegeres til lærerne.

Derimot hadde det etter vår oppfatning vært behov for en klargjøring av bortvisningsbegrepet. Det er forskjell på en situasjon der en elev må vises ut av en klassesituasjon for å oppnå ro og læringsvilkår for de øvrige elevene, og en situasjon der

eleven ekskluderes fra undervisnings- og læringsrett, og – enda mer – til en situasjon der man vises bort fra skolen. Dette er ikke likeartete tilfeller.

Det som bør formaliseres, er den retten som lærere har til å bortvise eleven *til annen ivaretagelse, av hensyn til de øvrige elevene*. Etter vårt syn bør ikke motivet være straff, men ivaretagelse så vel av klassen som den bortviste. Straff som motiv krever rett til kontradiksjon.

Daglig leder/rektor, eller den som fungerer i lederens fravær må derfor fortsatt være den som har retten til å bortvise elever. Steinerskoleforbundet mener dette er med på å sikre elevenes rettsikkerhet.

Skolens ansvar opphører ikke ved bortvisning av en elev, dette ansvaret er et fellesanliggende, som rektor og lærer har ansvar for.

Å legge til rette for å bevare og styrke læreres autoritet i undervisningssituasjonen løses ikke ved å gi læreren rett til å utvise en elev.

Vi tillegger også at det som tilsynelatende kan oppfattes som en forenkling og styrking av lærerens posisjon vil kunne føre til øket byråkratisering:

Hvis man fatter beslutning om delegasjon i henhold til en revidert lovtekst, forutsetter vi at skoleledelsen og rektor blir ansvarlig for å føre kontroll med den praksis som den enkelte faglærer utøver. Det må i så fall føre med seg krav til protokollering og rapportering for å unngå vilkårlighet og forskjellsbehandlinger. Vi ser heller ikke dette hverken som styrking av læreres posisjon eller som forenkling av skolens administrative funksjoner eller av den læringsprosessen som forutsettes å skulle skje i skolen.

Steinerskoleforbundet

Rune Kilander